

'OVERSCHOT BEGINT DRAMATISCHE VORMEN AAN TE NEMEN'

Zorgen om positie basisartsen

De positie van basisartsen op de arbeidsmarkt verslechtert met rasse schreden. Hun aantal groeit, ze zijn vaker werkloos en het duurt langer voor ze een opleidingsplek hebben. Het Capaciteitsorgaan, artsenwerknemersorganisatie LAD en De Geneeskundestudent noemen de situatie zorgelijk.

Het blijft kwakkelen op de arbeidsmarkt voor dokters. Na een opleving in de laatste drie kwartalen van 2014 is het aantal vacatures in het eerste kwartaal van 2015 weer flink gedaald naar 1154, zo bleek uit de vacaturetellings voor de Arbeidsmarktmonitor (zie *figuur 1*). Tegelijkertijd meldt uitkeringsinstantie UWV dat het aantal WW-uitkeringen verstrekt aan artsen – een grove indicatie voor de werkloosheid in deze groep – verder is gestegen, van 670 in het laatste kwartaal van 2014 naar 720 in het eerste kwartaal van dit jaar.

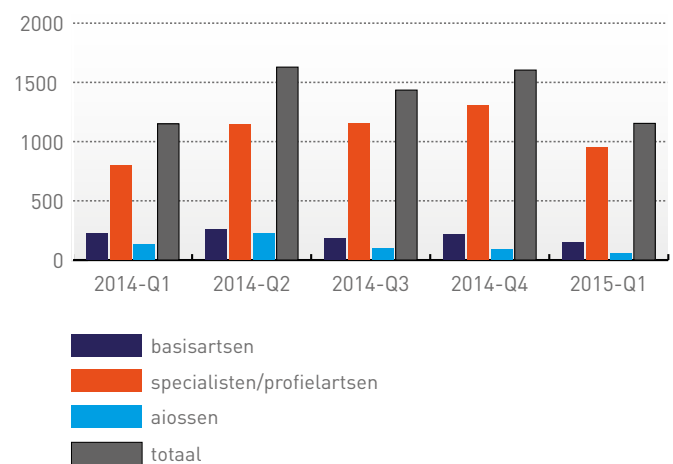
Basisartsen staan er op alle fronten het slechtst voor. Ze maken bijna twee derde uit van de groep artsen met een WW-uitkering en in hun groep is de stijging het sterkst (zie *figuur 2*). Hierbij moet nog in aanmerking worden genomen dat basisartsen zonder arbeidsverleden bij werkloosheid geen recht hebben op WW, en dus niet voorkomen in deze cijfers. Het aantal vacatures voor basisartsen daalde sterker dan voor medisch specialisten/profielartsen en ook het aantal aiosvacatures kelderde.

Zorgelijk

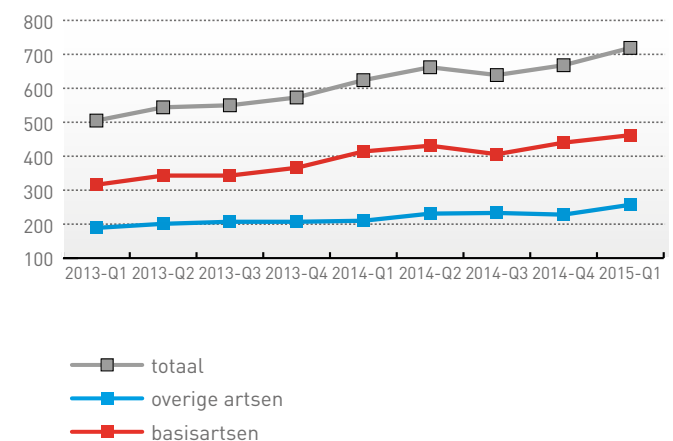
Uit nieuwe cijfers van het Capaciteitsorgaan blijkt verder dat het steeds langer duurt voordat basisartsen een opleidingsplek vinden (zie *figuur 3*). Directeur Victor Slenter: 'Dat is een indicatie dat het reservoir aan basisartsen groeit; er stromen meer mensen in dan uit, waardoor de wachttijd voor uitstroom oploopt. Het aantal basisartsen was al gestegen van ruim 3700 in 2009 naar 4670 in 2012 en stijgt door. We schatten dat er momenteel bijna 6000 basisartsen in het reservoir zitten. De precieze omvang hopen we vast te stellen met een enquête onder basisartsen, komend najaar.'

Het groeiend aantal basisartsen is, samen met de groeiende werkloosheid, een zorgelijke ontwikkeling, vindt Slenter. 'In 2000 was er ook een overschot aan basisartsen en een lange

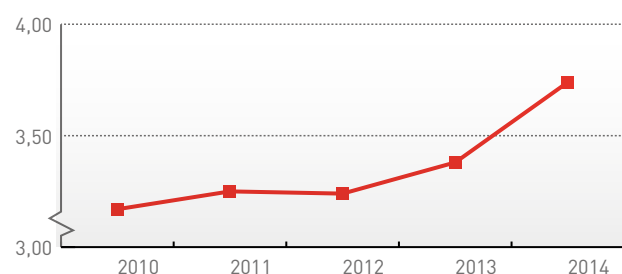
1 Totaalaantal vacatures

2 Aantal WW-uitkeringen verstrekt aan artsen

3 Doorstroomtijd basisartsen

De gemiddelde duur van het interval tussen het artseneamen en de instroom in de vervolgoopleiding in jaren.

wachttijd voor de vervolgoopleiding. Toen waren de absolute aantallen echter veel lager, waardoor de arbeidsmarkt het kon opvangen. Dat lukt nu niet, omdat er inmiddels minder zorginstellingen zijn. Tegelijkertijd zijn er veel meer aiossen, waardoor er minder aniossen nodig zijn, en hebben verpleegkundig specialisten en physician assistants ook werk van basisartsen overgenomen.'

Op achterstand

Het Capaciteitsorgaan heeft half april een brief gestuurd aan minister Bussemaker van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW). Daarin herhaalt het met klem het door OCW genegeerde advies uit 2013 om de jaarlijkse instroom in de geneeskundestudie terug te brengen van 3050 naar minimaal 2400 en maximaal 2700. 'Gezien de ernst van de situatie wordt aanvullend hierop geadviseerd om met name de zijinstroom aanzienlijk terug te brengen.' Op die manier zou de groei van het aantal basisartsen op de kortst mogelijke termijn – over drie jaar – worden getemperd.

Ook belangenorganisaties LAD en De Geneeskundestudent

willen dat er snel maatregelen worden genomen. Voorzitter Edwin Duijzer van De Geneeskundestudent: 'Voor de pas afgestudeerde geneeskundestudent biedt een plek als basisarts werkervaring en een kans om tot een weloverwogen beroepskeuze te komen. Het is een onmisbare eerste stap in diens medische carrière. Door het banentekort dreigt een groeiende groep meteen al op achterstand te raken.' De Geneeskundestudent steunt de oproep van het Capaciteitsorgaan om de instroom te beperken. 'Op de korte termijn zal naar creatieve oplossingen gekeken moeten worden, zoals het bevorderen van het benutten van arbeidskansen in het buitenland of meer parttime werken.'

Herregistratie

LAD-voorzitter Christiaan Keijzer vindt dat het ministerie van OCW de instroom niet een beetje, maar drastisch moet inperken, naar 2400 per jaar. 'Het overschot begint dramatische vormen aan te nemen. Elk jaar komen er nu 300 arts te veel uit de basisopleiding en dat gaat nog jaren zo door. Je kunt dat alleen oplossen door drastisch omlaag te gaan. Anders ben je aan het opleiden voor werkloosheid of het buitenland.'

Keijzer wijst ook op de verplichte herregistratie voor basisartsen, die per 1 januari 2017 ingaat. Alleen wie over vijf jaar gemiddeld acht uur per week of meer als arts heeft gewerkt, behoudt zijn registratie. De LAD zal daarom aan alle cao-tafels aandacht voor dit probleem vragen, zegt Keijzer. 'We zullen zorginstellingen vragen om meer plekken te creëren voor basisartsen, zodat die wel aan het werk kunnen.' Daarnaast moet het veld, daarin gesteund door de overheid, meer opleidingsplaatsen voor verzekeringsartsen en bedrijfsartsen in het leven roepen, vindt Keijzer. 'In die sectoren zijn tekorten, dus daar is ruimte. Nu is het aan particuliere partijen om de opleidingsplekken aan te bieden, en dat gebeurt onvoldoende.' ■

web

De volledige arbeidsmarktmonitor, eerdere berichtgeving over werkloosheid en het dossier Werk en inkomen vindt u bij dit artikel op medischcontact.nl.

4 Arbeidsmarktmonitor eerste kwartaal 2015

rang dit kwartaal	rang vorig kwartaal	specialisme/profiel	aantal vacatures	omvang beroepsgroep	vacatures per 100 artsen
1	3	specialist ouderengeneeskunde	130	1579	8,2
2	1	arts verstandelijk gehandicapten	16	225	7,1
3	4	psychiater (incl. kinder- en jeugd)	190	3458	5,5
4	23	forensisch arts KNMG	7	137	5,1
5	7	revalidatiearts	27	539	5,0

U vindt de volledige tabel bij de onlineversie van dit artikel op medischcontact.nl